

Til

Oslo 5.6.2018

Klima- og miljødepartementet

Gebyrbelastning for overvann og vann til brannsløkking

Norges Kommunerevisorforbund ønsker å få belyst om det er tilstrekkelig hjemmel for å belaste de kommunale selvkostområdene vann og avløp, med kommunenes kostnader knyttet til håndtering av overvann og brannvesenets behov for sløkkevann. Med «overvann» menes her regnvann på veier, gater, parkeringsplasser, og større takflater fra private bygg, næringsbygg og offentlige bygg, samt vann som følge av stormflo og smeltevann fra snøsmelting. Med «brannvann» menes sløkkevann (sløkkevannskapasitet) for kommunens branttjeneste.

Kommunenes kostnader knyttet til overvann

Kommunene har ansvar for vann og avløpstjenester i kommunene, jf. lov om kommunale vass- og avløpsanlegg av 16.3.2012 med tilhørende forskrift. Som følge av dette gir lovens § 3 hjemmel for å ilegge brukerne gebyr for tjenesten etter selvkostprinsippet. Gebyret er knyttet til fast eiendom påkoblet kommunens hovedledningsnett for vann- og avløpstjenester, jf. forskrift til lov om kommunale vass- og avløpsanlegg § 16-1 med følgende ordlyd:

«Vann- og avløpsgebyrene fastsatt i medhold av lov 31. mai 1974 nr. 17 om kommunale vass- og kloakkavgifter skal ikke overstige kommunens nødvendige kostnader på henholdsvis vann- og avløpssektoren. Ved beregning av selvkost bør de til enhver tid gjeldende retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester legges til grunn.»

I retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester (H-3/14), fastsatt av Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) i februar 2014, er selvkost definert slik:

«Selvkost er den totale kostnadsøkningen en kommune eller et selskap påføres ved å produsere en bestemt vare eller tjeneste.»

Overvann er ikke nevnt i lov om kommunale vass- og avløpsanlegg. Definisjonen i § 1, 2.ledd i lov om kommunale vass- og avløpsanlegg omtaler heller ikke «overvann» eller «overvannsledninger», som har følgende ordlyd:

Norges Kommunerevisorforbund

Postadresse:
Postboks 1417 Vika
0115 OSLO

Besøksadresse:
Munkedamsveien 3 B, 4. etg.

Telefon: 23 23 97 00
Telefaks: 23 23 97 01
E-post: post@nkrf.no

Org.nr.: 975 450 694
Kontonr.: 3030.07.28916

«I lova her er det med vass- og avløpsanlegg meint hovudleidningar for vatn og avløp, pumpestasjonar, høgdebasseng, anlegg for handtering og reinsing av vatn og avløp m.m.»

I lovens forarbeider, prp.136 L (2010-2011), til gjeldende Lov om kommunale vass- og avløpsanlegg framgår imidlertid følgende kommentar til lovens § 1, hhv. 5. og 6. ledd:

5.ledd: *«For å klargjøre hva som menes med vann- og avløpsanlegg er det i (lovens) andre ledd inntatt en definisjon av dette. Bestemmelsen tar sikte på å fange opp behandlingsanlegg for vann og renseanlegg for avløp, hovedledninger for vann og avløp, pumpestasjoner, høydebasseng, trykkforsterkningsanlegg mv. som er nødvendige for å levere vann- og avløpstjenester innenfor den enkelte kommunes forsyningsområde.»*

6.ledd: *«Begrepet avløpsanlegg skal være sammenfallende med definisjonen i lov 13.mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) § 21. Avløpsanlegg er der definert som anlegg for transport og behandling av avløpsvann, dvs. sanitært og industrielt avløpsvann og overvann.»*

Forurensningsloven med sine forskrifter gjelder miljømessige krav ifht forurensning, mens lov om kommunale vass- og avløpsanlegg med tilhørende forskrift gir hjemmel for innkreving av vann- og avløpsgebyrer.

I forurensningsforskriften § 11-3 defineres avløpsvann som *sanitært og industrielt avløpsvann og overvann*. Men denne definisjonen gjelder bare forskriftens kapittel 11 til 15B, som har hjemmel i forurensningsloven, og dermed ikke forskriftens kapittel 16 om kommunale vann og avløpsgebyr. Det kan derfor se ut som det ikke foreligger hjemmelsgrunnlag for innkreving av gebyrer til dekning av kostnader med håndtering av overvann.

Klima- og miljødepartementet har i NOU 2015:16 - *Overvann i byer og tettsteder* kap. 18 drøftet spørsmålet om finansiering av overvann i kommunene. Drøftingen viser til at det i mange kommuner er praksis for å belaste kostnader med håndtering av overvann på selvkostområdet for avløp. Utvalget konkluderer i kap. 18.5 med at overvann bør skilles fra avløpsgebyret og håndteres som et eget overvannsgebyr.

Dersom man konkluderer med at lov om kommunale vass- og avløpsanlegg gir hjemmel for innkreving av gebyr etter selvkostregler for håndtering av overvann, så er spørsmålet om kommunens tjeneste med overvann er en egen tjeneste med krav om eget selvkostregnskap. Etter vår vurdering er kommunenes tjeneste med håndtering av sanitært- og industrielt avløpsvann, en annen tjeneste enn kommunens kostnader med håndtering av overvann.

Vi ber departementet avklare

1. om det er tilstrekkelig lovhjemmel for å behandle overvann som et gebyrfinansiert selvkostområde,
2. om kostnader med håndtering av overvann kan finansieres gjennom gebyrer på selvkostområde *Avløp* - sammen med sanitært- og industrielt avløpsvann eller
3. om en slik tjeneste skal være et eget selvkostområde og at kostnadene dekkes inn gjennom et eget gebyr, herunder hvem som eventuelt skal ilegges gebyr og hvordan dette skal fordeles.

Norges Kommunerevisorforbund

Postadresse:
Postboks 1417 Vik
0115 OSLO

Besøksadresse:
Munkedamsveien 3 B, 4. etg.

Telefon: 23 23 97 00
Telefaks: 23 23 97 01
E-post: post@nkrf.no

Org.nr.: 975 450 694
Kontonr.: 3030.07.28916

Kommunenes kostnader til sikring av tilstrekkelig slokkevannkapasitet

Etter § 21 i forskrift av 17.12.2015 om brannforebygging, skal kommunen sørge for at den kommunale vannforsyningen, frem til tomtegrenser i tettbygde strøk, er tilstrekkelig til å dekke brannvesenets behov for slokkevann.

For at kommunene skal ha tilstrekkelig tilgang og trykk på slokkevann, må både hovedvannledning og vannmagasiner være dimensjonert for å håndtere dette. Dette medfører en merkostnad i forhold til behovet for leveranse av «konsumvann» til faste eiendommer koblet til kommunens hovedvannledning for vann.

Det fremgår ikke av Kommunal- og moderniseringsdepartementets retningslinjer for selvkost, eller *Lov om kommunale vass- og avløpsanlegg* med tilhørende forskrift, at kommunens ansvar og kostnader for å skaffe tilstrekkelig slokkevannkapasitet skal eller kan belastes selvkostregnskapet for vann i kommunen. I mange kommuner blir imidlertid denne merkostnaden belastet selvkostområdet vann, og dermed finansiert av kommunens innbyggere gjennom vanngbyret.

Norges Kommunerevisorforbund ber derfor departementet avklare hvorvidt det er hjemmel for å belaste kommunens merkostnader til oppdimensjonering av hovedvannledning og vannmagasiner, for å oppfylle brannvesenets behov for slokkevann, på selvkostområdene for vannforsyning (konsumvann) til faste eiendommer.

Vi registrerer at kommunens kostnader, med ansvaret for løsning av overvann og slokkevann kapasitet, er vesentlige i kommunene. Det er derfor viktig å få avklart hvordan dette skal forstås og praktiseres ifht. selvkostreglene på sanitært avløpsvann og konsumvann.

Med vennlig hilsen

Per Olav Nilsen (sign.)
Styreleder

Åge Sandsengen (sign.)
Leder regnskapskomiteen

Kopi:
Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD)

Norges Kommunerevisorforbund

Postadresse:
Postboks 1417 Vika
0115 OSLO

Besøksadresse:
Munkedamsveien 3 B, 4. etg.

Telefon: 23 23 97 00
Telefaks: 23 23 97 01
E-post: post@nkrf.no

Org.nr.: 975 450 694
Kontonr.: 3030.07.28916